

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 4T/106/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321010703
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milena Jakubíková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2021:4321010703.1

Uznesenie

Okresný súd v Levice samosudcom JUDr. Milenou Jakubíkovou v trestnej veci obv. S. E. pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1 Trestného zákona a pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 odsek 1 Trestného zákona, dňa 25.10.2021, takto

rozhodol:

Podľa § 241 odsek 1 písmeno f/ Trestného poriadku obžalobu prokurátorky Okresnej prokuratúry Levice č. 2 Pv 296/20/4402 zo dňa 14.07.2021, podanú na obvineného S. E., narodeného XX.XX.XXXX v F., trvale bytom F., M.R.N. XXX/XX, pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1 Trestného zákona a pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 odsek 1 Trestného zákona, odmieta a vracia vec prokurátorovi, pretože zistil závažné procesné chyby.

odôvodnenie:

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Levice podala dňa 15.07.2021 na tunajší súd obžalobu č. 2Pv 296/20/4402-13 na obvineného S. E. pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1 Trestného zákona a pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 odsek 1 Trestného zákona na skutkovom základe, že : dňa 30.04.2020, v čase asi 0 18.00 v D. K., v garáži nachádzajúcej sa v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva, po tom, ako upodozrieval Q. C., že poškodil tam odstavené osobné motorové vozidlo patriace Z. D., a Q. C. mu povedal, že predmetné vozidlo nepoškodil, tohto udrel odzadu päťou do pravej spánkovej časti hlavy, a keď sa k nemu poškodený otočil tvárou, chytil ho za tričko a opakovane ho udieral päťou do oblasti hlavy a tváre, a keď sa Q. C. po stene zošuchol na zem, obvinený sa k nemu sklonil a udieral ho ďalej päťami, až kým ho Z. D. od poškodeného neodtiahol, počas čoho obvinený hovoril poškodenému, že má Z. D. zaplatiť, čo mu spôsobil, a keď povedal poškodený, že nebude platiť za nič, čo nespôsobil, tak ho obvinený chytil jednou rukou za krk, pritlačil ho o stenu a začal ho škrtiť, na čo ho Z. D. od poškodeného znova odtiahol a poslal ho von z garáže, odkiaľ obvinený vykrikoval na poškodeného, že ak nedonesie 300,- eur do polnoci, tak si ho nájde, zabije a domláti, s čím nakoniec poškodený zo strachu súhlasil, išiel vybrať z bankomatu v Leviciach uvedenú sumu, ktorú následne odovzdal Z. D. a len neskôr zistil, že mu peniaze Z. D. vrátil - položil ich na zadné sedadlo jeho vozidla, pričom poškodenému spôsobil obvinený podvrtnutie krčnej chrbtice, pomliaždenie 1'avej čelovej oblasti hlavy, pomliaždenie krku ľahkého stupňa, pomliaždenie pravej lopatkovej oblasti chrbta ľahkého stupňa, pomliaždenie ľavej lopatkovej oblasti chrbta ľahkého stupňa, pomliaždenie brušnej steny ľahkého stupňa, pomliaždenie pravého bedrového kĺbu ľahkého stupňa, pomliaždenie II. prsta pravej ruky ľahkého stupňa, pomliaždenie pravého lakťového kĺbu ľahkého stupňa, pomliaždenie pravého predkolenia ľahkého stupňa, s primeranou dobou liečby a prípadnej práceneschopnosti v trvaní do 3 týždňov.

Samosudca Okresného súdu Levice postupom podľa § 238 odsek 1 Trestného poriadku a po preskúmaní obžaloby podľa § 241 odsek 1 Trestného poriadku podľa jej obsahu a obsahu spisu dospel k záveru, že v konaní, ktoré predchádzalo podaniu vyššie uvedenej obžaloby, boli porušené práva obvineného S. E. na obhajobu, a to na základe nasledujúcich skutočností:

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Levice, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-340/1-VYS-LV-2020 zo dňa 01.07.2020 bolo postupom podľa § 199 ods.1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1 Trestného zákona. Uznesením vyšetrovateľa zo dňa 19.11.2020 pod ČVS: ORP-340/1-VYS-LV-2020 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie obv. S. E. za zločin vydierania podľa § 189 odsek 1 Trestného zákona na podklade odstúpeného priestupkového spisu č. ORPZ-LV-OPP7-42/2020-P z Obvodného oddelenia PZ Kalná nad Hronom, zápisnice o výsluchu svedka - poškodeného Q. C., zápisnice o výsluchu o svedka Z. D., ako aj vypracovaného znaleckého posudku č.42/2020 znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia traumatológia MUDr. Luciánom Šuplatom. Uznesenie o vznesení obvinenia pre zločin vydierania podľa § 189 ods.1 Tr.zákona bolo obvinenému doručené dňa 25.11.2020. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal obvinený cestou obhajcu sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry Levice zo dňa 15.1.2021 č. 2Pv 296/20/4402-10 podľa § 193 ods. 1 písm.c/ Tr.poriadku zamietnutá ako nedôvodná.

Obvinený bol k veci vypočutý dňa 16.03.2021, spáchanie trestných činov poprel. Priznal, že mal s poškodeným Q. C. konflikt kvôli poškodenému vozidlu Z. D., avšak mu dal jednu facku, v dôsledku ktorej spadol poškodený na bandasky, ktoré boli uložené v garáži, žiadnym spôsobom sa mu nevyhrážal, ani ho viackrát neudrel a už vôbec nie pästou (č.I. 21-29).

Vo veci bol dňa 16.03.2021 vypočutý poškodený Q. C., ktorý uviedol, že mu obvinený vyčítal poškodenie motorového vozidla patriaceho Z. D. a keď sa vyjadril, že on vozidlo nepoškodil, obvinený ho fyzicky napadol, udieral ho pästou do hlavy, škrtil ho a prestal, až keď ho Z. D. odtiahol od neho preč. Potom mu povedal, aby doniesol 300 eur, lebo inak ho zabije, dobije ako psa a on zo strachu išiel vybrať z bankomatu peniaze, ktoré odovzdal D.. Obvinený mu spôsobil zranenia, pre ktoré bol práceneschopný asi 13 dní.

V znaleckom posudku č. 42/2020 vypracovanom znalcom MUDr. Lucianom Šuplatom sú popísané zranenia, ktoré dňa 30.04.2021 utrpel poškodený Q. C., ktoré mohli byť spôsobené úderom pästou a doba obmedzenia v bežnom spôsobe života spôsobená popísanými zraneniami, ktorá bola najviac v trvaní do 3 týždňov pri podvrtnutí krčnej chrbtice.

Vyšetrovanie bolo ukončené dňa 30.06.2021 predložením spisu prokurátorovi dňa 01.07.2021 s návrhom na postúpenie veci podľa § 209 odsek 1 Trestného poriadku s návrhom na postúpenie veci podľa § 214 ods.1 písm.a/ Trestného poriadku, vzhľadom k tomu, že výsledky doposiaľ vykonaného vyšetrovania preukazujú, že konaním S. E. stíhaného za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zákona, nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods.1 písm. d/ Zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Levice podala dňa 15.07.2021 na tunajší súd obžalobu na obvineného S. E. pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1 Trestného zákona a pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 odsek 1 Trestného zákona

Podľa § 238 odsek 1 Trestného poriadku podanú obžalobu, ako aj návrh na dohodu o vine a treste predseda senátu najskôr prezrie z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytujú spoľahlivý podklad, najmä preverí, či prípravné konanie, ktoré im predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či ju treba preskúmať alebo predbežne prejsť.

Podľa § 241 odsek 1 písm. f/ Trestného poriadku obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s výnimkou obzvlášť závažného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu.

Podľa § 234 odsek 1 veta prvá Trestného poriadku, k výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd, prokurátor podá obžalobu príslušnému súdu, pripojí k nej spisy, ich prílohy a dôkazné predmety.

Z ustanovenia § 234 odsek 2 Trestného poriadku vyplýva, že obžaloba sa môže podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie. Ak prokurátor mieni tento skutok posudzovať ako iný trestný čin, než ako to posudzoval policajt, upozorní na to pred podaním obžaloby obvineného, obhajcu, poškodeného a zistí, či so zreteľom na zamýšľanú zmenu navrhujú doplniť vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie. Ak prokurátor nepovažuje navrhované doplnenie za potrebné, odmietne ho, urobí o tom záznam do spisu a vyrozumie osobu, ktorá návrh podala.

Podľa § 2 odsek 9 Trestného poriadku každý, proti ktorému sa vedie trestné konanie, má právo na obhajobu.

Podľa § 2 odsek 10 veta prvá Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie.

Podľa § 34 odsek 1 Trestného poriadku obvinený má právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom. S obhajcom sa však v priebehu svojho výsluchu nemôže radiť o tom, ako odpovedať na položenú otázku. Môže žiadať, aby bol vypočúvaný za účasti svojho obhajcu a aby sa obhajca zúčastnil aj na iných úkonoch prípravného konania. Ak je obvinený zadržaný, vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, môže s obhajcom hovoriť bez prítomnosti tretej osoby; to neplatí pre telefonický rozhovor obvineného s obhajcom počas výkonu väzby, ktorého podmienky a spôsob výkonu ustanovuje osobitný predpis. Má právo v konaní pred súdom vypočúvať svedkov, ktorých sám navrhol alebo ktorých s jeho súhlasom navrhol obhajca, a klásť svedkom otázky. Obvinený môže uplatňovať svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé trestné konanie a orgány činné v trestnom konaní majú zákonnú povinnosť umožniť osobe, proti ktorej sa konanie vedie, uplatnenie jej práv už v prípravnom konaní. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na strane druhej. Zmyslom tohto práva je zaručiť úplnú ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Podľa § 206 odsek 6 Trestného poriadku ak v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania vyjde najavo, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, je iným trestným činom alebo aj ďalším trestným činom, ako bol v uznesení o vznesení obvinenia právne kvalifikovaný, policajt obvineného na túto okolnosť písomne upozorní; upozornenie môže uviesť aj v zápisnici. Rovnopis upozornenia alebo zápisnice doručí do 48 hodín prokurátorovi.

S poukazom na vyššie citované ustanovenia Trestného poriadku a skutočnosti, vyplývajúce z obsahu spisu, súd dospel k záveru, že prokurátorka podala na obvineného S. E. obžalobu pre trestný čin, pre ktorý mu v celom rozsahu nebolo dosiaľ právoplatne vznesené obvinenie, resp. nebol upozornený zo strany vyšetrovateľa ani zo strany prokurátorky, že skutok pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie je aj ďalším trestným činom, čím došlo k závažnému porušeniu ustanovení Trestného poriadku, zabezpečujúcich právo obvineného na obhajobu. Obvinenému S. E. teda nebolo umožnené v plnom rozsahu uplatniť jeho právo na obhajobu so všetkými, z toho vyplývajúcimi dôsledkami vo vzťahu k trestnému činu ublíženia na zdraví podľa § 156 odsek 1 Tr. zákona. Obvinenému bola odobratá možnosť vyjadriť sa už v prípravnom konaní k týmto ďalším skutočnostiam, kladeným mu za vinu a už v prípravnom konaní navrhovať prípadne vykonanie ďalších dôkazov, majúcich význam pre rozhodnutie.

Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcim „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení §2 ods.9 a vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a garantovaná je aj v takých právnych dokumentoch akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Pri posudzovaní porušovania práva na obhajobu tak ako ho predpokladá ust. § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvinených tak, aby boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiace v ich prospech a aby

sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo. Obvinený, resp. jeho obhajca, musí mať vždy reálnu možnosť realizovať právo na obhajobu a je len na ňom, či ho využije.

Obvinený nemohol realizovať svoje práva, najmä vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, teda aj ku skutočnostiam, ktoré neboli uvedené v uznesení vyšetrovateľa zo dňa 19.11.2020 pod ČVS: ORP-340/1-VYS-LV-2020, ale boli obsiahnuté až v obžalobe podanej na súd pre zločin vydierania podľa § 189 ods.1 Tr. zákona a pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 odsek 1 Tr. zákona, navyše keď obvinený ani nebol upozornený na rozšírenie právnej kvalifikácie, ku ktorej sa obvinený tiež nemohol vyjadriť, nemohol vo vzťahu k nej realizovať všetky svoje práva uvedené v § 34 Trestného poriadku, keďže táto bola predmetom až podanej obžaloby, čím automaticky došlo aj k obídenu § 234 odsek 2 Trestného poriadku. Totižto uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 19.11.2020 bol obvinený stíhaný „len“ pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1 Tr. zákona, ale obžaloba bola na obvineného podaná „už“ aj pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 odsek 1 Tr. zákona.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je súd názoru, že v danej veci došlo k závažnej procesnej chybe tým, že obžaloba podaná na obvineného aj pre trestný čin, pre ktorý mu nebolo zákonným spôsobom v prípravnom konaní vznesené obvinenie, nebol upozornený zo strany orgánov činných v trestnom konaní, že skutok pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie budú posudzovať aj ako ďalší trestný čin a toto pochybenie nie je podľa názoru súdu možné napraviť žiadnym iným možným postupom súdu, a preto je namieste podanú obžalobu odmietnuť a vrátiť vec prokurátorovi.

Po vrátení veci do prípravného konania bude v ďalšom konaní úlohou orgánov činných v trestnom konaní uvedené procesné chyby napraviť a vykonať aj ďalšie úkony, vykonanie ktorých sa ukáže byť nevyhnutné.

Preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Levice k sp.zn. 4T 106/2021.

Sťažnosť má odkladný účinok.